

SKOLEPARTNERSKABER

EN MANUAL

GLOBAL SCHOOL
PARTNERSHIPS
DENMARK

3	Indledning
4	Før man går igang
4	Hvad er et skolepartnerskab?
4	Hvad kan et skolepartnerskab bidrage med?
6	Anbefalinger til et succesfuldt partnerskab
8	Partnerskabet etableres
8	Find den rigtige partnerskole
8	Lærerkontakt
9	Partnerskabsaftale
11	Indledende aktiviteter
11	Hvordan arbejder vi med forskellighed
11	Identifikation af aktiviteter og forløb
13	Case: Introforløb
14	Case: Tabt Land
15	Case: Udviklingsbistand
16	Lærerudveksling
16	Formålet med besøget
17	Rejseforberedelse
19	Det videre forløb
19	Involvering af hele skolen
20	Ressourcer
20	Baggrund og vejledninger
20	Forslag til undervisningsforløb
21	Bilag
21	School Information Form
24	Partnership Agreement Checklist

Da vi startede Globale Skolepartnerskaber i 2010, var det stadig relativt få skoler, som havde erfaring med at samarbejde med skoler uden for Europa. Siden har interessen kun været stigende. Flere og flere skoler vælger nu at bruge skolepartnerskaber som metode til at indarbejde globalt udsyn i undervisningen inden for de eksisterende læreplaner – ikke bare i et enkelt fag men som en dimension, der relaterer sig til en bred vifte af fagområder.

Der er god grund til den stigende interesse. De unge, der er under uddannelse i dag, forventes at kunne begå sig på et globalt arbejdsmarked og kunne interagere med folk fra mange forskellige lande. Det er ikke nok at tilegne sig sprogfærdigheder og specifik viden om enkelte lande. Eleverne har også brug for at få udfordret deres verdenssyn og at udvikle nogle almene interkulturelle kompetencer. Det handler blandt andet om at kunne rumme forskelligheder, at sætte spørgsmålstejn ved egne værdier og forforståelser, at skabe forståelse for vores indbyrdes forbundethed og for, hvordan børn og unge selv kan være med til at forme den verden, de er del af. Det er det, vi forstår ved globalt medborgerskab.

Dialog og samarbejder med jævnaldrende i andre lande er med til at gøre verden mere nærværende og skaber en naturlig interesse for de globale problemstillinger, som fylder den politiske dagsorden og påvirker vores hverdag. Derfor er skolepartnerskaber en god anledning til at tage globale temaer op i undervisningen og eksponere eleverne for andre måder at anskue verden på.

Som underviser kan der vise sig mange forskellige udfordringer med at samarbejde med kolleger andre steder i verden om at koordinere faglige projekter. Mange elementer skal gå op i en højere enhed, og projekterne må løbende justeres på grund faktorer, man ikke havde forudset. Det er håbet, at vi med opdateringen af denne manual kan hjælpe skoler og undervisere godt i gang med at etablere langsigtede skolepartnerskaber. Og at endnu flere skoler dermed giver sig i kast med projekter og samarbejder, som kan klæde børn og unge på til at kunne agere i en global verden.

Kristine Fjord Tolborg
Medstifter af Globale Skolepartnerskaber
November 2014

Globale Skolepartnerskaber støtter danske skoler i at etablere undervisningsbaserede partnerskaber med skoler i andre dele af verden. Målet er at styrke elevernes forståelse af det globale samfund, de er del af - og deres engagement i det.

Se mere på: www.globaleskolepartnerskaber.dk

Hvad er et skolepartnerskab?

Skolepartnerskaber begynder ofte som samarbejder mellem enkelte klasser og udvalgte lærere. Men det, der adskiller skolepartnerskaber fra for eksempel venskabsklasser, er målet om, at hele skolen på sigt kan få gavn af partnerskabet. Velfungerende partnerskaber strækker sig derfor ofte over lang tid og er ikke udelukkende afhængige af enkelte læreres engagement. Det betyder også, at skolens ledelse ser partnerskaber som et vigtigt led i udviklingen af skolens globale profil.

Selvom skoler, der indgår i et partnerskab, kan være vidt forskellige, både hvad angår økonomi, størrelse og skolekultur, ligger det i partnerskabstanken, at der er tale om symmetriske partnerskaber, hvilket vil sige, at man er ligeværdige deltagere og beslutningstagere.

De enkelte aktiviteter inden for et skolepartnerskab kan godt være af relativ kort varighed og alligevel få afgørende betydning for, at det globale perspektiv integreres i undervisningen fremover. Selvom hensigten er, at man finder fælles temaer at samarbejde om, kan man meget vel arbejde forskelligt med det på de to skoler og blot beslutte enkelte udvekslinger undervejs, hvor eleverne får lejlighed til at præsentere og diskutere deres arbejde. At gennemføre fælles undervisningsforløb kræver altså ikke, at alle aktiviteter gøres i fællesskab – eller udføres på begge skoler. I tabellen er listet eksempler på temaer, materialer og udvekslingsformer til inspiration.

Målet er, at partnerskabet ikke skal blive en ekstra opgave eller en byrde, men at det fungerer som en ramme, der kan inspirere og sætte et globalt perspektiv på undervisningen og samtidig skabe forståelse blandt eleverne for globale temaer og motivation til at beskæftige sig med dem.

Temaer	Viden		Udvekslet og diskuteret via
	Fælles materialer	Feltarbejde	
Klima Ressourcer Mediernes rolle Migration Historiske temaer Identitet	Tekstbøger Artikler Film Links Billeder Lyd/musik	Interview Egne tekster Dokumentation Undersøgelse Projekter Eksperimenter	Mail Blogs Youtube Billeder Facebook Skype

Hvad kan et skolepartnerskab bidrage med?

Erfaringerne fra Storbritannien, hvor man har gennemført en storstilet evaluering af skolepartnerskabsprogrammerne, viser, at skolepartnerskaber bidrager positivt til udvikling på lærer-, elev- og skoleniveau. (Se rapporten: *The Influence of North South School Partnerships*). De britiske erfaringer med skolepartnerskaber viser, at partnerskaberne overordnet set kan være med til at opbygge:

- Evnen til at anvende redskaber interaktivt (teknologi, sprog, kommunikation)
- Evnen til at kunne samarbejde med folk med forskellige baggrunde
- Evnen til at handle selvstændigt

OECD udpegede i projektet "Definition and Selection of Competencies" netop de færdigheder som de vigtigste overordnede kompetencer for at begå sig i det 21. århundrede.

Lærere

Flere lærere giver i evalueringen udtryk for at have ændret undervisningspraksis som følge af involveringen i partnerskabet. Det kan skyldes, at partnerskabet giver anledning til at udveksle ideer, at blive inspireret til at afprøve nye undervisningsmetoder og til i det hele taget at reflektere over egen undervisningspraksis. Mødet med lærere fra en anden del af verden bidrager ligeledes med idéer til undervisningsmetoder, der baserer sig på færre ressourcer eller finder sted i helt andre rammer. Generelt er det erfaringen, at lærerne opnår større viden om globale temaer, større forståelse for kulturforskelle og -ligheder og bedre redskaber til interkulturel dialog. Derudover kan involveringen i et skolepartnerskab være med til at styrke evner inden for blandt andet lederskab, planlægning, innovation og IT.

Elever

Elevernes udbytte af skolepartnerskabet varierer alt efter, hvilken type partnerskabsaktiviteter de deltager i. Evalueringen slår dog fast, at en høj grad af interaktion fra elevernes side fremmer udviklingen af interkulturel forståelse, sprog- og it-evner. Det er ligeledes tydeligt, at elevernes motivation hænger sammen med den personlige relation, de kan opbygge til eleverne på partnerskolen eller opnå ved gæstelærerbesøg fra partnerskolen. Etableringen af venskaber, kontakter og netværk fremmer ganske enkelt interessen for globale temaer. Generelt peger undersøgelserne på, at eleverne typisk opnår viden om partnerlandet og om globale temaer, de får udfordret forestillinger og fordomme og kan gennem engagementet i partnerskabet også styrke evner inden for it, lederskab og kreativitet.

Skole

Når skolepartnerskaber formår at involvere hele skolen, kan partnerskaberne være en drivkraft for skoleudvikling. Partnerskaberne kan være med til at fremme en kultur for medarbejderlæring og en positiv holdning til personlig og professionel udvikling. Dette element fremmes ifølge de britiske erfaringer især på skoler, hvor man har en handlingsplan for, hvordan enkelte læreres deltagelse i et skolepartnerskab kan bidrage til forandringer på skolen, og hvordan erfaringerne kan deles, så de bidrager til den generelle læring for alle lærere på skolen. Fordi partnerskaberne giver inspiration og mulighed for at opleve andre skolers arbejdsform og strukturer, lægger de naturligt op til at reflektere over interne skoleforhold og kan give anledning til at eksperimentere med former, metoder og redskaber. Derudover kan skolepartnerskaberne bidrage til en større grad af elevinvolvering i skolens udvikling.

Nøgleordene for et velfungerende partnerskab efter min erfaring er "rummelighed" og "tålmodighed". Fordelene og perspektivene opvejer så langt ulemperne, og i disse globaliserede tider er det da også svært at mene andet. Det bliver møgbesværligt. Det bliver sjovt. Og intet kommer til at gå helt, som man forventer.
Birgitte Thorn,
Herning Gymnasium

I think school partnerships are very important. Especially developing at this age right now, you have to pop out of your shell, go out there in the world and face it. And if you can go out there stuffed with information and knowledge, there is no limit.
Ranim, 15 år. Palæstina

Jeg glæder mig meget til at samarbejde med vores partner i Ghana, og håber at mange klasser fremover vil få gavn af det tætte samarbejde med gymnasiet der. Samarbejdsaftalen giver vores elever en unik mulighed for at udforske tværfaglige problemstillinger, som vi ikke har mulighed for her hjemme.
Arvid Bach, rektor
Marselisborg Gymnasium

Anbefalinger til et succesfuldt partnerskab

Det bedste udgangspunkt for et velfungerende skolepartnerskab er, at de deltagende skoler hver især har afklaret, hvorfor de ønsker at indgå i et partnerskab. Et eller flere fælles formål med partnerskabet betyder større sandsynlighed for, at partnerskabet på sigt bliver en succes. Eksempler på formål kunne være: kulturudveksling og bedre forståelse af omverdenen; inspiration til måder at undervise på; fokus på globalt medborgerskab; styrkelse af sprogundervisningen; styrkelse af en række elevfærdigheder; ønske om større globalt udsyn på skolen eller skoleudvikling, elevindflydelse og medarbejderlæring.

Udover klarhed om formålet viser de britiske erfaringer, at der er en række andre faktorer, der spiller ind, når man etablerer et skolepartnerskab. anbefalingerne lyder:

- At der finder lærerudveksling sted tidligt i forløbet
- At der er månedlig kontakt mellem partnerlærerne
- At de indledende aktiviteter begrænser sig til enkelte klasser eller fag, så skolen i første omgang koncentrerer sine ressourcer og sikrer fokus på aktiviteterne. Hvis målet er fokuseret og omfanget begrænset, er der større sandsynlighed for, at partnerskabet bliver del af undervisningsplanen
- At flere fag inkluderes over tid
- At hele skolen involveres over tid
- At der er tydelig støtte fra ledelsen, og at partnerskabet skrives ind i skolens vision eller handlingsplan
- At der etableres en projekt- eller partnerskabsgruppe til støtte for de involverede lærere
- At partnerskabet er forbundet til skolens overordnede arbejde og prioriteter
- At der anvendes flere forskellige kommunikationsmidler i kontakten med partnerskolen (for eksempel mail, Skype, telefon, breve, video, blog)
- At eleverne selv kommunikerer med partnerskolens elever og involveres for eksempel via elevkomiteer, der er med til at sætte partnerskabet på skolens dagsorden
- At skolen (gerne i samarbejde med eleverne) arrangerer partnerskabsrelaterede aktiviteter, som ligger uden for den almindelige undervisning

Foto: Det Arabiske Initiativ

Foto: Grenaa Gymnasium

Foto: Ida Nilsson

Foto: Grenaa Gymnasium

Find den rigtige partnerskole

Første skridt er at få lokaliseret en partnerskole, som er interesseret i et partnerskab. Man kan benytte sig af netværk, hvis skolen eller skolens lærere/elever selv har gode kontakter til bestemte lande. En anden mulighed er British Councils partnersøgningsdatabase Schools Online. Fordelen ved databasen er, at den rummer "kontaktannoncer" fra skoler rundt omkring i hele verden, som allerede er bekendte med skolepartnerskabsidéen og interesserede i et partnerskab. Nogle af skolerne angiver, i hvilke lande de er interesserede i at indgå partnerskaber, men der er ingen grund til at holde sig tilbage, selvom Danmark ikke er nævnt på den liste. Det skyldes ofte blot manglende kendskab til landet. Udvælg en 5-10 stykker og skriv til dem. Nogle af kontaktannoncerne er gamle, så der er risiko for, at skolerne ikke længere efterlyser et partnerskab og derfor ikke besvarer henvendelsen.

Første henvendelse

Send et introducerende brev til rektor eller skolelederen, hvor du forklarer, hvorfor du er interesseret i et partnerskab med den pågældende skole. Første mail bør indeholde følgende:

- Information om din skole
- Formålet med partnerskabet (fx at det har undervisningsfokus og skal basere sig på et ligeværdigt samarbejde mellem lærere med henblik på at udvikle fælles undervisningsaktiviteter)
- Indikation af hvilke fag der i første omgang skal inkluderes
- Indikation af hvilke klassetrin/aldersgrupper der i første omgang skal involveres
- Hvordan skal kontakten foregå (mail, Skype, blogs eller andet?)
- Evt. idéer eller udkast til en plan for aktiviteter og hyppighed

Hvis det er en lærer, du henvender dig til i første omgang, bør du også gøre det klart, at det vil være nødvendigt med opbakning fra partnerskolens ledelse til partnerskabet. Ledelsesopbakning er afgørende for partnerskabets levedygtighed, både fordi læreren skal kunne afse den nødvendige tid til at holde kontakten og gennemføre fælles aktiviteter, og fordi partnerskabet på sigt gerne skulle kunne involvere flere lærere og flere klasser på partnerskolen.

En School Information Form (se bilag) kan være med til at sikre, at man får udvekslet de relevante informationer. Send evt. indledningsvist en kortere mail med de ovenstående punkter og følg op med en udfyldt School Information Form, når du har fået svar tilbage. Du kan sende en tom formular med mailen og bede partnerskolen udfylde den. Det giver et godt grundlag for at identificere samarbejdsmuligheder – og for at vurdere om det er den rette samarbejdspartner, man har fundet.

Det kan godt være en langvarig proces at finde den rigtige partnerskole, så det er nødvendigt at væbne sig med tålmodighed og en vis vedholdenhed. Det er ikke unormalt, at der kan gå lang tid i mellem, at man får svar på mails. Har man brug for et hurtigt svar, er det derfor en rigtig god idé at følge sine mails op med et telefonopkald.

Lærerkontakt

Næste skridt er at få etableret en lærerkontakt. Hvis den indledende kontakt har været ført med partnerskolens rektor/skoleleder, er det vigtigt, at partnerskolen udpeger en lærer, som den danske lærer kan samarbejde med. Dertil kan en Teacher To Teacher Information formular anvendes (se henvisning under bilag). Den kan også anvendes ved overdragelse af kontakten fra en lærer til en anden.

Lærerne bør sammen aftale retningslinjer for samarbejdet, for eksempel:

- Hvor ofte vil I kommunikere? (Mindst en gang om måneden anbefales)
- Hvordan vil I kommunikere? (Fx mail, Skype, telefon)
- I hvilke perioder skal der laves fælles aktiviteter, som involverer eleverne?

Hvis en del af korrespondancen skal foregå via telefon, hvilket kan blive nødvendigt, hvis det ikke er muligt at gennemføre Skype-opkald, kan det anbefales at anskaffe sig et taletidskort til mobiltelefonen, hvilket gør opkaldene billigere og giver mere fleksibilitet i forhold til at foretage opkald andre steder end via skolens kontor. En udfordring kan være, at mange skoler i udlandet kører efter meget fastlagte læreplaner/curriculum, som ikke giver meget rum for at inddrage nye emner eller aktiviteter. Find ud af, hvordan I kan knytte an til de temaer, partnerskolen allerede har planlagt, og hvor den danske skole kan være fleksibel. Aftal et egentlig møde, som I holder over telefonen eller som et Skype-møde. Vær forberedt på, at der kan være sproglige såvel som tekniske barrierer, som besværliggør kommunikationen og tal åbent om det.

Da mange kulturer og dermed skolesystemer er mere hierarkiske end det danske, kan det anbefales at fastholde en kontakt på rektor-/skolelederniveau for at sikre fortsat ledelsesopbakning til partnerskabet. For at det skal fungere bedst, er det nødvendigt, at kontakten foregår på det rette niveau, hvilket vil sige, at det ofte er den danske rektor/skoleleder, der bør stå for kontakten til partnerskolens ledelse, efter partnerskabet er etableret.

Partnerskabsaftale

Begynd tidligt i samarbejdet at tale med partnerskolen om at få lavet en partnerskabsaftale. Aftalen skal danne grundlaget for partnerskabet og sikre, at det fra begge skolers side er tænkt som et forpligtende samarbejde, som begge skoler prioriterer og deler interessen i.

Brug tjeklisten (se bilag) som diskussionsoplæg med partnerskolen. Måske vælger I kun nogle af punkterne ud i første omgang, når I skriver partnerskabsaftalen, men husk løbende at vende tilbage til den for at sikre, at den stadig er tidssvarende og dækkende. Aftalen bør løbende kunne udbygges og justeres, efterhånden som partnerskabet udvikler sig.

For danske skoler, der har indgået partnerskab med skoler i udviklingslande, kan det være værd at overveje, om der i aftalen også skal indgå et punkt om velgørenhed. Hvordan stiller man sig til at samle penge ind til partnerskolen? Og hvis man lader det være en mulighed, hvordan sikrer man, at det ikke fjerner fokus fra det undervisningsmæssige samarbejde? Det vil være relevant sammen med partnerskolen at diskutere, hvordan man opretholder et ligeværdigt samarbejde, hvis der er penge involveret i det. Erfaringerne fra Storbritannien viser, at en god løsning er at lave fundraising til partnerskabet frem for til partnerskolen. Det vil sige, at man fundraiser til fx lærer- og elevrejser eller til materialer, man vil bruge i undervisningen, og som dermed er til gavn for begge skoler i partnerskabet.

Sørg for, at skolelederne fra begge skoler skriver under på aftalen, så det ikke blot er et arbejdsblad men en egentlig samarbejdsaftale.

Foto: Mellemfolkeligt Samvirke

Foto: Peter Svarre

Hvordan arbejder vi med forskellighed?

Når man skal i gang med de første fælles aktiviteter, kan det anbefales ikke at lægge for ambitiøst ud. Det er meget bedre indledningsvist at få nogle succesoplevelser i hus med nogle mindre aktiviteter end at starte med et kæmpe samarbejdsprojekt, som risikerer aldrig rigtigt at komme i gang, fordi det var tænkt for stort. Opstarten kan godt være langsom og blot bestå af nogle få udvekslinger mellem klasserne om fx skolen, hverdagsbeskrivelser og overvejelser om forskelle og ligheder. Den type aktiviteter kan ansprede elevernes interesse for partnerskabet, og output kan vise sig at være overraskende stort, hvis undervisningen tilrettelægges, så der i forlængelse af den indledende udveksling tages tematikker op med tilknytning til partnerlandet (se casen "Introforløb").

Især i de indledende aktiviteter, hvor eleverne skal lære hinanden at kende, er det vigtigt at være opmærksom på ikke at styrke eksisterende fordomme men i stedet at skabe et nuanceret billede af partnerlandet og partnerskolen. Den internationale organisation Oxfam har listet en række do's and don'ts i forbindelse med undervisning om andre lande, folk og kulturer. De overordnede råd lyder:

- Giv et alsidigt billede af steder, lande eller folk, du præsenterer eleverne for, ved at vise billeder af både land og by, moderne og traditionelle, rige og fattige, gamle og unge, fritid og arbejde. Undgå så vidt muligt generaliseringer – det er lige så svært at beskrive et "afrikansk hus" som et "europæisk hus".
- Overvej, hvordan elevaktiviteter vil fremme forståelsen for forskellighed? Hvordan vil de udfordre fordomme?
- Undgå at tænke på visse kulturer som eksotiske eller primitive. Vær med til at fremme positive billeder af andre kulturer og lande.
- Overvej konteksten. Byggematerialer, mad, transportformer etc. har ofte en forklaring i lokale forhold. Anspor eleverne til anerkendelse og respekt for andre måder at gøre tingene på og undgå unfair sammenligninger.

Når man samarbejder på tværs af kulturer, vil man nødvendigvis skulle forholde sig til emner, som den ene eller begge parter anser for at være kontroversielle. Det er en naturlig del af samarbejdet, og kontroversielle emner skal ikke undgås, men det er vigtigt at være opmærksom på, at emner, som man selv anser for at være lige til, kan være kontroversielle for den anden part og at have en åbenhed i samarbejdet, som gør, at man kan adressere det.

Det er også vigtigt for det videre forløb, at der bliver lavet en klar forventningsafstemning med partnerlæreren, inden de første aktiviteter går i gang, så begge parter er indforståede med, hvor hyppige og omfangsrige udvekslingerne skal være, hvilken form de skal tage, og om de skal skaleres op over tid. Det kan være en god idé at lave en egentlig aktivitetsplan, som dækker det kommende hele eller halve skoleår. Hvor partnerskabsaftalen lægger de overordnede formelle rammer for samarbejdet mellem de to skoler, skal aktivitetsplanen konkretisere, hvilke aktiviteter der skal finde sted i forhold til bestemte klasser og fag.

Identifikation af aktiviteter og forløb

Når man sammen med partnerskolen skal finde undervisningsaktiviteter, er det bedst at begynde samarbejdet om temaer, som man allerede har kendskab til at undervise i. Det er lettere at tage udgangspunkt i et materiale, som er kendt for begge parter, og det giver mere overskud til at diskutere formen, og hvordan udvekslingen kan integreres i den øvrige undervisning.

Øvelse

Brug følgende øvelse til at identificere mulige temaer og få overblik over, hvor I selv er stærke, eller hvor jeres skole allerede har haft en satsning. Øvelsen kan også laves sammen med lærere fra partnerskolen som en fælles øvelse via mail eller fx Google Docs.

Del lærergruppen op i 4 grupper. List 4 globale temaer, for eksempel:

- Social retfærdighed og lighed
 - Mangfoldighed
- Bæredygtig udvikling og globalt ansvar
 - Fred og konflikt

Skriv hvert tema på en planche og lad hver gruppe brainstorme på, hvad et af begreberne dækker over. Notér alle forslag på planchen. Derefter cirkulerer grupperne til næste planche, hvor de fylder flere forslag på planchen. Fortsæt til alle grupper har været ved alle plancher. Plancherne kan skiftes ud med word-dokumenter, hvis øvelsen laves med partnerskolens lærere.

Notér herefter på planchen:

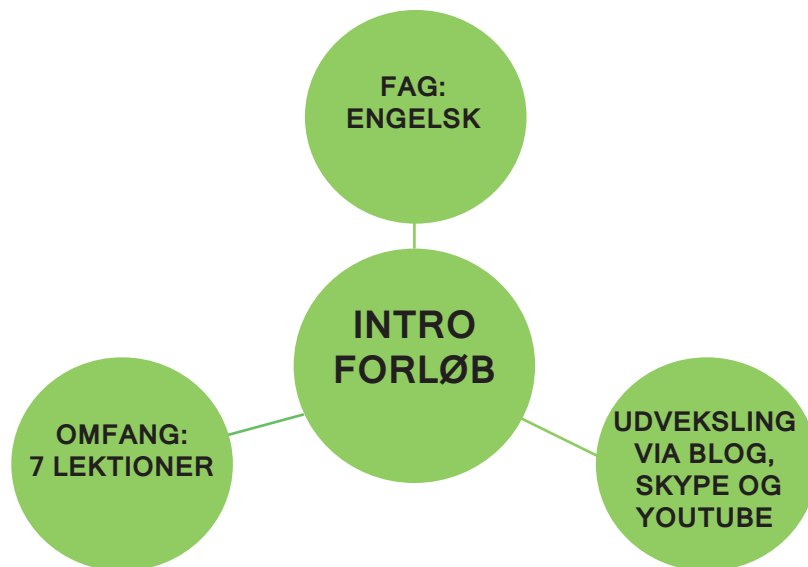
- Hvilke temaer er repræsenteret hos jer (i jeres fag, på jeres skole)?
 - Hvilke er ikke?

Vælg et af de temaer, hvor begge parter er stærke og har stor erfaring med undervisning.

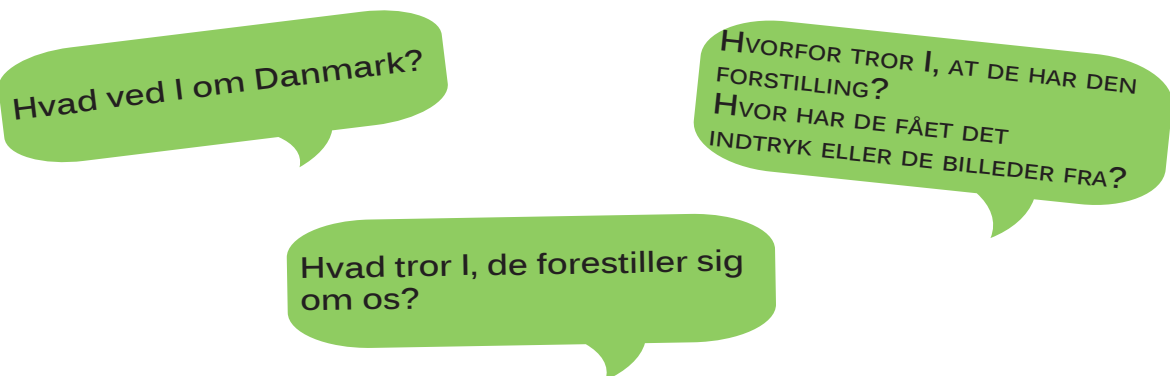
Foto: Det Arabiske Initiativ

Partnere: Langkaer Gymnasium i Århus og en skole i Karachi, Pakistan

Indhold:

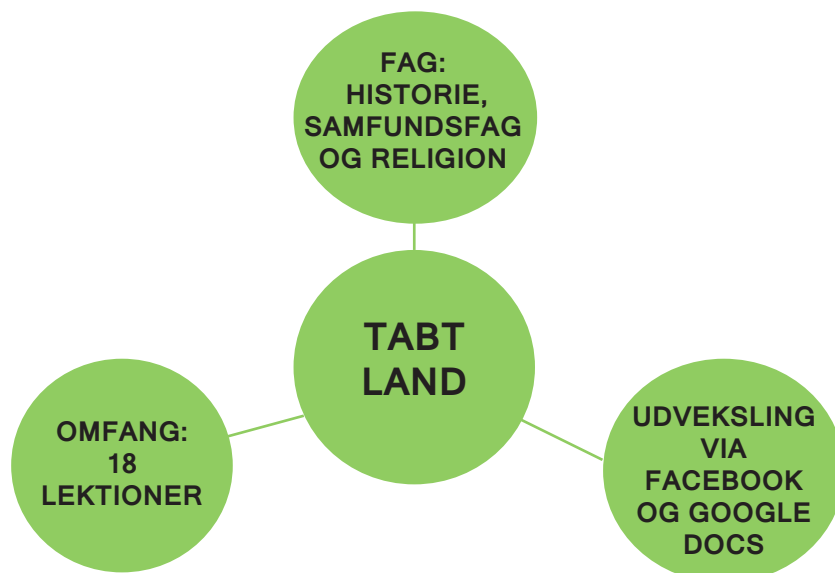
Projektets omdrejningspunkt var temaet "Scenes and Sounds of My City". Eleverne på de to skoler præsenterede deres bidrag i form af tanker, billeder og små videofilm til hinanden på en fælles blog og 3 virtuelle møder via Skype. Elevernes materiale blev publiceret på bloggen inden Skype seancerne, så dialogen kunne tage udgangspunkt i materialet. Som en introduktion havde den pakistanske lærer filmet og uploadet sin første snak med nogle af sine elever om Danmark og danskere. Hun spurgte dem, hvad de vidste om Danmark, og hvad de mente, at danskernes forestillinger om Pakistan og pakistanere var. Eleverne gav udtryk for, at danskerne nok havde et negativt indtryk af Pakistan, og læreren spurgte derfor, hvorfor danskerne mon havde det indtryk.

Ved at spørge "Hvad tror I, at de forestiller sig om os" i stedet for "Hvad forestiller I jer om dem" kunne læreren føre diskussionen fra det meget personlige og måske fordomsfulde og over til en mere generel diskussion af, hvor vi får vores forestillinger om andre kulturer og lande fra. Videoen gav klassen i Danmark mulighed for en lignende diskussion og refleksion.

Udvekslingen førte til et ønske blandt de danske elever om et længere forløb om Pakistan, hvilket udmøntede sig i temaer som britisk imperialisme, Indiens uafhængighed og Pakistans selvstændighed, som udover engelsk involverede både samfundsfag og historie.

Partnere: Kolding HF & VUC og Tira & Beit Ur Fawka School i Palæstina

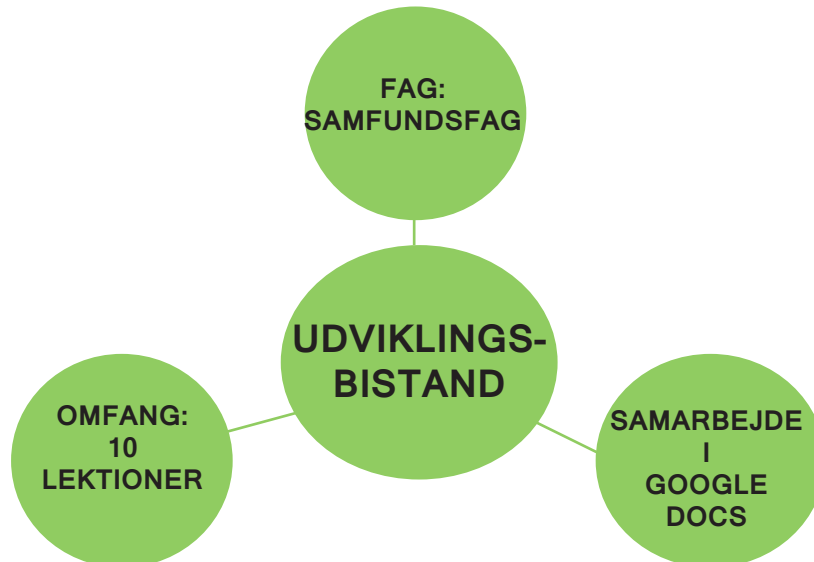
Indhold:

Danske og palæstinensiske elever samarbejdede i et forløb om Israel-/Palæstina-konflikten, hvor de palæstinensiske elever bidrog med beretninger om, hvordan de oplever konflikten og besættelsen. De danske elever beskæftigede sig med de forskellige grænsedragninger mellem Danmark og Tyskland i årenes løb og præsenterede det for den palæstinensiske klasse via Google Docs og Facebook. Det gav anledning til at diskutere tabt land og grænsedragninger i international politik, med særligt fokus på den dansk-tyske grænse og Israel-/Palæstina-konflikten.

Foto: Mellempøkeligt Samvirke

Partnere: Nykøbing Katedralskole og Starays Hope Community Centre i Kenya

Indhold:

Forløbet havde til formål at diskutere de forskellige agendaer, som vestlige lande, ngo'er og virksomheder har i forhold til udviklingsbistand og engagement i udviklingslande. De danske elever så som optakt dokumentarfilmen "Stealing Africa" (2012) og undersøgte dansk udviklingspolitik med udgangspunkt i et linkkatalog af materialer, som læreren havde udarbejdet. Herefter arbejdede grupper af danske og kenyanske elever sammen i Google Docs, hvor de præsenterede resultatet af deres research og stillede spørgsmål til hinanden. Gennem samarbejdet hjalp elever i Danmark og Kenya hinanden med at undersøge og diskutere emnet.

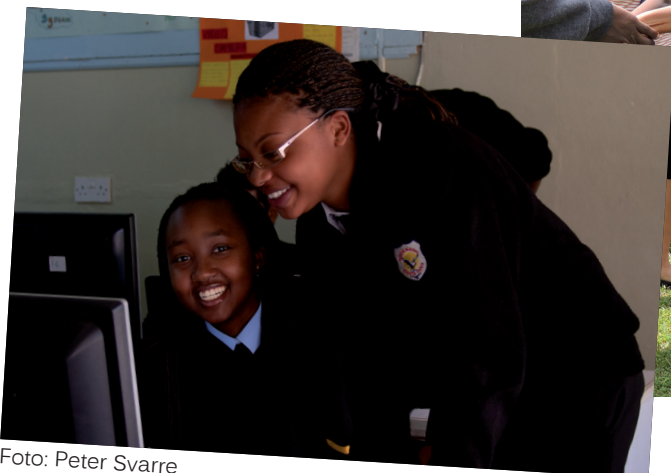

Foto: Peter Svarre

Foto: Grenaa Gymnasium

Formålet med besøg

Erfaringer fra etablerede partnerskaber viser, at gensidige lærerbesøg spiller en afgørende rolle for forankringen af partnerskaberne og opbygningen af en fælles forståelse af partnerskabets rolle og formål. Derudover giver møderne lærerne lejlighed til at arbejde sammen og lære af hinandens metoder og tilgang til undervisning og uddannelse. Begge dele bidrager til at styrke og kvalificere samarbejdet, så det globale perspektiv bliver en meningsfuld reference i den daglige undervisning.

Lærerudvekslingen skaber en relation mellem de involverede lærere og giver tid og mulighed for at diskutere undervisningsaktiviteter, at møde partnerskolens elever og at få partnerskabsaftalen på plads. Det anbefales, at lærerudvekslingen placeres relativt tidligt i forløbet, men man får det største udbytte af besøget, hvis partnerskabet er etableret og formaliseret på ledelsesniveau, før besøget finder sted. Dermed kan lærerudvekslingen fokusere på det pædagogiske samarbejde fremfor etableringen af de formelle rammer. Det er også vigtigt, at der har været tid til at forberede besøget ordentligt for at få mest muligt udbytte ud af det.

De danske skoler har typisk bedre muligheder for at finansiere et besøg på partnerskolen end omvendt – enten ved selv at betale besøget eller ved at søge funding til det. Men for at sikre partnerskabets ligeværdighed har det stor betydning, at besøget er gensidigt, så ikke kun danske lærere får lejlighed til at opleve partnerskolen men lærere fra partnerskolen også får mulighed for at besøge den danske skole. Hvad enten den danske skole vælger at finansiere begge besøg eller opnår funding til en gensidig udveksling, er det vigtigt, at udvekslingen gøres til et fælles projekt for begge skoler, så det ikke blot er den danske skole, som kommer med en "gave" – og for at sikre at det at få en rejse ikke bliver motivationen for at indgå i partnerskabet.

Rejseforberedelse

Sørg for at få lavet et udkast til program for opholdet i fællesskab med partnerskolen inden afrejsen og få forventningsafstemt med partnerskolen, hvad indholdet i besøget skal være. Fælles undervisning sammen med partnerskolens lærere er ofte med til at give de største oplevelser og udbytte, fordi det skaber forståelse for både undervisningspraksis og partnerskolens elevgruppe. Få også aftalt møde med partnerskolens rektor/skoleleder og med andre relevante parter inden afrejse, så de ved, at du kommer.

Aftal evt. med partnerlæreren, at I sammen (alt efter de tekniske muligheder på partnerskolen) undersøger muligheden for at anvende forskellige medier og kommunikationsmidler (fx Skype, YouTube, blogs, sms, mms) og får talt om, hvilke platforme I begge kender til, eller som I hurtigt kan tilegne jer sammen. Fælles for de nye medier er, at de er meget lette at bruge, så I vil typisk hurtigt kunne introducere dem til hinanden og eventuelt lave en manual sammen, så I ikke glemmer det, når I er hver for sig.

Når du planlægger dit besøg, er det værd at overveje, om du har lyst til privat indkvartering, hvis det er noget, partnerskolen kan tilbyde. Nogle skoler har gæsteboliger, hvor man kan bo enten gratis eller mod betaling, men man skal være indstillet på, at standarden ikke nødvendigvis er på hotelniveau. Man vil typisk også være overladt til sig selv om aftenen, og det er derfor en god idé at undersøge, om det er sikkert at tage lokale taxaer, eller om partnerskolen kan være behjælpelig med transport, hvis du har planer om at besøge andet end skolen under dit besøg.

Hvis der er mulighed for privat indkvartering hos en lærer fra partnerskolen, kan det være en rigtig god mulighed for at opleve et privat hjem og lære kulturen bedre at kende. Det vil være naturligt, at man i så fald betaler for forplejning og evt. også transport (fx udgifter til benzin), overvej hvad der vil være en rimelig betaling i forhold til det, der afsat til forplejning i rejsebudgettet. Man vil typisk komme til at indgå i familiens hverdag, og man skal derfor være indstillet på, at man ikke får meget tid på egen hånd.

Rejsetjekliste for danske lærere

- Tjek Udenrigsministeriets rejsevejledninger og sider med landefakta for generel information om destinationen og rådgivning i forhold til sikkerhedssituationen. Se www.um.dk: Rejsevejledninger og Landefakta.
- Undersøg om visa er nødvendigt – og gør det i god tid inden rejsen. Se visumregler på Udenrigsministeriets hjemmeside: www.um.dk
- Sørg for at dine værter er informerede om:
 - Særlige kostvaner og evt. allergier
 - Evt. religiøse forhold
 - Personlige præferencer ift. kæledyr, rygning og lign.
- Undersøg om du skal have vaccinationer, malariamedicin eller lign. Spørg din læge eller læs Seruminstittets anbefalinger på deres hjemmeside. Undersøg det i god tid inden rejsen – nogle vaccinationer skal foretages et stykke tid inden afrejse. Overvej at medbringe et imprægneret myggenet, hvis du skal til et område med malaria.
- Sørg for at du selv eller skolen har en dækkende rejseforsikring, inkl. ansvarsforsikring.
- Sørg for at videregive kontaktinformation på partnerskolen/-læreren til din familie og skole, så de har mulighed for at kontakte dig ad den vej, hvis du mister din egen telefon eller opholder dig et sted uden dækning. Giv også partnerskolen besked om, hvem de i tilfælde af en ulykke skal kontakte i Danmark.
- Undersøg hvad der vil være passende påklædning (i forhold til vejr, kulturelle normer og religion). Medbring tøj til evt. formelle arrangementer.
- Find ud af, hvordan du bedst dækker udgifter under rejsen, og hvordan du kan hæve penge undervejs.
- Medbring det udstyr du skal bruge: kamera, batterier, opladere, computer etc. Adaptere kan købes hjemmefra eller med fordel i elbutikker på stedet.
- Overvej hvilke gaver du kan medbringe, og hvad der vil være passende.
- Bed dine elever forberede materiale, som du kan medbringe (tegninger, fotos, video, spørgsmål som de gerne vil have svar på fra partnerskolens elever).
- Spørg dine kolleger, hvilken information de gerne vil have, du indsamler på rejsen, og hvordan de gerne vil have det præsenteret (tekst, foto, video etc.). Aftal eventuelt med kollegaer og klassen, at du skyper eller blogger, mens du er af sted, så de også får mulighed for at opleve partnerskolen under dit besøg (afhængigt af de tekniske muligheder og den lokale internetforbindelse).

Øvelse

Det siger sig selv, at besøg i lande, man ikke på forhånd kender ret meget til eller primært forbinder med noget negativt (fx fattigdom) kræver en stor portion åbenhed over for alt det, der er anderledes. For at undgå blot at få bekræftet sine fordomme eller at komme til at drage forhastede konklusioner kan det være en god idé selv aktivt at gøre noget for at komme ind under overfladen.

Denne øvelse går ud på, at du under dit besøg i partnerlandet stiller dig selv opgaver for at komme til at lære landet bedre at kende: Undersøg fx hver dag 1 ting, som undrer dig ved kulturen eller landet. Stil spørgsmål til folk omkring dig og find ud af, hvad deres forklaring(er) er.

Dokumenter gerne opgaverne ved hjælp af billeder og evt. små videointerviews med de folk, du spørger. Det kan du efterfølgende bruge til at give eleverne et bedre indtryk af landet.

Visum i forbindelse med besøg fra partnerskolen

Hvis en lærer fra partnerskolen skal på besøg i Danmark, er det vigtigt tidligt i processen at undersøge, om visum til Danmark er nødvendigt. Det anbefales, at man får indleveret ansøgningen ca. 3 måneder inden rejsen skal finde sted, da behandlingstiden for visse lande kan være meget lang.

Inden læreren fra partnerskolen kan indgive en visumansøgning, skal den danske skole udfylde en invitation, som sendes til den danske repræsentation i det pågældende land samt til partnerskolen. Retningslinjer og link til invitationsblanketten findes på Udlændingestyrelsens hjemmeside:

www.nyidanmark.dk

Informér partnerskolen om, at visumansøgningen udover selve ansøgningsformularerne skal indeholde følgende, inden den kan indleveres til den danske repræsentation:

- Invitation fra den danske skole
- Et pas (gyldigt i mindst tre måneder ud over opholdet og udstedt inden for de seneste ti år)
- Et pasfoto
- Betaling af visumgebyr
- Bevis for rejsesygeforsikring. Forsikringen skal gælde for hele Schengenområdet og dække hele visumperioden.

Der er adresser på de danske repræsentationer i udlandet, hvor visumansøgning kan indleveres, på Udenrigsministeriets hjemmeside: www.um.dk

Involvering af hele skolen

En skole, der indgår i et skolepartnerskab, bør for at få størst muligt udbytte af partnerskabet overveje, hvordan det trinvis kan udbygges fra at være en relation mellem en eller få lærere til at blive forankret og del af hele skolen:

- Hvordan involverer man flere fag i partnerskabet?
- Hvordan involverer man flere klassetrin?
- Hvordan involverer man hele skolen?
- Hvordan kan partnerskabet spille en rolle i elevernes fritidsaktiviteter?
- Hvordan kan partnerskabet spille en rolle i lokalsamfundet?

Det anbefales, at man nedsætter en koordinatorgruppe eller et projektteam, så partnerskabet ikke hviler på en enkelt lærer. Gruppen bør indeholde mindst to lærere og en skoleleder/rektor. Det vil styrke prioriteringen af partnerskabet og videndelingen med kolleger – og dermed også partnerskabets bæredygtighed i de tilfælde, hvor den lærer, der er aktiv i samarbejdet, forlader skolen. Samtidig kan eleverne opfordres til at danne elevkomitéer eller følgegrupper med fokus på partnerskabet, så aktiviteterne ikke er lærerstyrede alene men også baseret på elevinitiativer.

Det kan være en god idé at udarbejde retningslinjer for overlevering, for eksempel at det hvert skoleår er en ny faglærer og en ny årgang elever, der står for hovedparten af aktiviteterne med partnerskolen. Endelig peger anbefalingerne fra Storbritannien på, at det et vigtigt element, at partnerskabet på sigt bliver skrevet ind i skolens værdigrundlag.

Husk også løbende at evaluere partnerskabet. Aftal en procedure – både internt på din egen skole og eksternt i forhold til partnerskolen (og skriv proceduren ind i partnerskabsaftalen). Det er den bedste måde at sikre, at man lærer af sine erfaringer og får justeret eventuelle u hensigtsmæssigheder undervejs, samt at erfaringerne dokumenteres til brug for andre lærere på skolen.

Baggrund og vejledninger

Det britiske skolepartnerskabsprogram DGSP's vejledning til etablering af partnerskaber:

Building Effective Partnerships

Evaluering af de britiske skolepartnerskabsprogrammer fra Institute of Education ved University of London:

The Influence of North South School Partnerships

Oxfams vejledning til skolepartnerskaber:

Building Successful School Partnerships

Council of Europes manual i menneskerettighedsundervisning (inkl. 49 forslag til aktiviteter):

Compass – A Manual on Human Rights Education for Young People

Oxfams vejledning til at undervise om kontroversielle emner:

Teaching Controversial Issues

Forslag til undervisningsforløb

Der findes mange forskellige ressourcer med forslag til undervisningsforløb og -aktiviteter om globale temaer udviklet af danske og udenlandske organisationer og skoler. Her er nogle forslag til, hvor man kan søge inspiration. De engelsksprogede ressourcer kan evt. anvendes, som de er, sammen med partnerskolen.

Portaler:

EMU.dk - Danmarks Undervisningsportal:

www.emu.dk/tema/global-undervisning

Globalskole.dk:

www.globalskole.dk

Engelsksprogede materialer:

British Red Cross:

www.redcross.org.uk/education

Oxfam:

www.oxfam.org.uk/education

Global Dimension:

www.globaldimension.org.uk

Danske organisationer - materialer til både grundskolen og ungdomsuddannelserne:

En række danske organisationer tilbyder undervisningsmaterialer om udviklingslande og globale temaer. Se en oversigt over materialet fordelt på grundskole og ungdomsuddannelser på Globale Skolepartnerskabers hjemmeside:

www.globaleskolepartnerskaber.dk under "værktøj".

School name:		
School address:	City:	
Area Code:	School Phone Number:	
Age range of students:	Number of Students:	Number of Teachers:
Describe the type of daily scheduling your school follows:		
During what periods of time throughout the calendar year are students on holiday or vacation:		
Why are you interested in establishing a partnership at your school? What do you hope your students will learn from the partnership?		

Describe your student body (their background, interests, aspirations):

Describe the community in which your school is located:

If you already have ideas for partnership activities or know which class would be involved, Please describe:

What makes your school unique? What would you want a partner school to know about you?

Please describe your school's technological capacity and students' access to computers in classrooms. Please include your school's internet bandwidth:

Partnership coordinator name (and subject taught):	Principal:
Work E-mail:	Work E-mail:
Work Phone Number:	Work Phone Number:

School Information Form ligger også i en word-udgave, der kan udfyldes og deles med partnerskolen:
www.globaleskolepartnerskaber.dk/vaerktoej/manual/.

Samme sted kan du finde en **Teacher to Teacher Information form**, som kan anvendes, når der skal udpeges en lærer eller ved overdragelse af kontakten fra en lærer til en anden.

1. Vision

What is the vision for the partnership?

2. Quality

How will high standards be established and maintained? Is there a commitment to improving the quality of the relationship over time? Is the quality of teaching and learning integral to your agreement?

3. Educational objectives

How will the partnership contribute to the schools' curricula and ethos? What are your agreed educational goals? Have you identified areas of potential or actual curricular collaboration? Will educational outcomes:

- support mutual respect between learners?
- challenge and inform perceptions of global citizenship and sustainable development?
- develop critical thinking?
- encourage open-mindedness?
- develop participatory skills?

4. Values and principles

What are the schools' values and principles? How do these complement each other? Are there any non-negotiable expectations concerning values and principles?

5. Mutual trust and respect

How can mutual trust and respect be established? Should agreed indicators be identified and built into the Partnership Agreement? How will a breakdown of trust and/or respect be dealt with? Should the Partnership Agreement take account of this possibility?

6. Sustainability

What resources (people, time, skills, finance, external support) are needed to sustain the partnership? Who is actively involved in the partnership? What can be done to reduce dependency on individuals and on particular funding sources? How might community involvement make the partnership more sustainable?

7. Inclusiveness

How inclusive is the partnership? Can this be improved upon? How can marginalised individuals and groups (in school and local communities) be more involved?

8. Obligations and responsibilities

What roles and responsibilities does each school have? What happens when/if roles change? What rights and obligations do the schools have?

9. Reporting

What methods will be used for reporting? What will be done to ensure that this is a two-way process?

10. Monitoring progress

How will progress be measured, including the development of the partnership itself? When will this happen and who will be involved/responsible? What will be done to ensure that this is an open and collaborative process? What will be the indicators for success? Who will determine them?

11. Evaluation

Who will be responsible for evaluating the overall achievements and impact of the partnership? How will this happen and when?

12. Timelines

Are there indicative and actual timelines related to specific tasks and outcomes? How detailed do these have to be in the Partnership Agreement?

13. Financial issues

If money is being transacted, what are the terms, conditions, accounting standards, means of accountability?

14. Fundraising

If fundraising is involved, is there a procedure in place to ensure the equal participation of all partners in planning, undertaking fundraising activities and in agreeing on the use of funds raised?

15. Opportunities to develop and expand

How and by whom will decisions be made about developing the partnership?

16. Conflict resolution

What mechanisms will be used to resolve conflicts? What role might third parties play (if any)? Should this be included in the Partnership Agreement?

17. Exit strategy

What are the plans for exiting from the agreement? Under what conditions might the partnership be terminated prematurely? Should this be included in the Partnership Agreement?

18. Definitions of terms

Do you have a glossary of the terms used in the agreement? Clarification and agreement of terms can be an important part of the negotiation process and may avoid future problems.

Before you finalise your agreement make sure that:

- it reflects the views of both partner schools equally – it is important that it is not a document written by one school.
- it includes reasonable, acceptable and achievable aims.
- it is easy to read and remember.
- it is going to be presented in a language or languages that all those involved will understand.
- that the names of the partner schools feature prominently.

Partnership Agreement Checklist is copied from DGSP “Partners in Learning” and based on WWF-UK “Organisation Development Unit Toolkit”.

